

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2019/1555**z dnia 26 marca 2019 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia Shift2Rail za rok budżetowy 2017**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia Shift2Rail za rok budżetowy 2017,
  - uwzględniając art. 94 Regulaminu i załącznik IV do Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej oraz opinię Komisji Transportu i Turystyki (A8-0163/2019),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie Shift2Rail (zwane dalej „Wspólnym Przedsięwzięciem”) ustanowiono w czerwcu 2014 r. na okres 10 lat na mocy rozporządzenia (UE) nr 642/2014 ⁽¹⁾;
- B. mając na uwadze, że jego członkami założycielami są Unia, reprezentowana przez Komisję, i partnerzy z sektora kolejowego (głównie zainteresowane strony, w tym producenci urządzeń kolejowych, przedsiębiorstwa kolejowe, podmioty zarządzające infrastrukturą i ośrodki badawcze), przy czym inne podmioty mogą uczestniczyć we Wspólnym Przedsięwzięciu jako członkowie stowarzyszeni;
- C. mając na uwadze, że celami Wspólnego Przedsięwzięcia są: a) realizacja jednolitego europejskiego obszaru kolejowego; b) zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności europejskiego systemu kolei oraz promowanie jego innowacyjnych technologii i rozwiązań; c) zapewnienie przejścia z transportu drogowego na kolejowy; oraz d) utrzymanie dominującej pozycji europejskiego sektora kolejowego na rynku światowym;
- D. podkreśla, że Wspólne Przedsięwzięcie musi dysponować niezbędnymi zasobami finansowymi, materialnymi i kadrowymi, aby skutecznie osiągać te kluczowe cele;
- E. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie funkcjonuje autonomicznie od maja 2016 r.;

Uwagi ogólne

1. stwierdza, że sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. (zwane dalej „sprawozdaniem Trybunału”) przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Wspólnego Przedsięwzięcia na dzień 31 grudnia 2017 r., wyniki jego transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji;
2. odnotowuje, że według sprawozdania Trybunału transakcje leżące u podstaw sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia za rok budżetowy 2017 są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
3. zauważa, że maksymalny wkład Unii w działania Wspólnego Przedsięwzięcia wynosi 450 000 000 EUR i jest wypłacany z programu „Horyzont 2020”; zauważa, że członkowie Wspólnego Przedsięwzięcia z branży są zobowiązani do wniesienia środków w wysokości co najmniej 470 000 000 EUR, na które składają się wkłady niepieniężne i pieniężne w wysokości co najmniej 350 000 000 EUR na rzecz działań operacyjnych i kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia oraz wkłady niepieniężne o wartości co najmniej 120 000 000 EUR na rzecz działań dodatkowych Wspólnego Przedsięwzięcia;
4. przypomina, że badania naukowe i innowacje nie są odrębnym procesem, do którego da się zastosować proste reguły zarządzania procesami; podkreśla w związku z tym, że niezwykle istotne jest identyfikowanie tych projektów badawczych i innowacyjnych, które mogą wprowadzić na rynek nowe rozwiązania; podkreśla, że zmiany rozporządzenia w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia oraz jego statutu będą niezwykle istotne dla dalszego rozwoju Wspólnego Przedsięwzięcia, tak aby zwiększyć jego wydajność; podkreśla w szczególności, że należy przewidzieć zastosowanie zasady finansowania wieloletniego oraz przyjęcie elastycznego harmonogramu publikowania propozycji projektów;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 642/2014 z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia Shift2Rail (Dz. U. L 177 z 17.6.2014, s. 9).

Zarządzanie budżetem i finansami

5. zauważa, że ostateczny budżet do wykonania na 2017 r. obejmował środki na zobowiązania w wysokości 68 600 000 EUR oraz środki na płatności w wysokości 44 100 000 EUR; podkreśla, że wskaźniki wykorzystania środków na zobowiązania i środków na płatności wynosiły odpowiednio 94 % i 79 %, co stanowi niski poziom, zwłaszcza w odniesieniu do środków na płatności; zauważa ponadto, że większość płatności dokonanych przez Wspólne Przedsięwzięcie w 2017 r. stanowiły płatności zaliczkowe na rzecz projektów w ramach programu „Horyzont 2020” wybranych w wyniku zaproszeń do składania wniosków z 2017 r.; zauważa, że niewykorzystane środki na płatności Wspólnego Przedsięwzięcia z poprzednich lat wyniosły 7,6 mln EUR; zauważa, że zgodnie z odpowiedzią Wspólnego Przedsięwzięcia ta całkowita kwota miała pokryć płatności z pierwszego kwartału 2018 r. w związku z terminem płatności Komisji;
6. zauważa, że z kwoty 411 500 000 EUR (obejmującej 398 000 000 EUR jako maksymalny wkład pieniężny Unii oraz wkład pieniężny członków z branży w wysokości 13 500 000 EUR w koszty administracyjne Wspólnego Przedsięwzięcia) do końca 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zaciągnęło zobowiązania w wysokości 158 800 000 EUR i dokonało płatności na kwotę 78 600 000 EUR (19,1 % przydzielonych środków) na realizację pierwszej serii projektów; pokazuje to, że Wspólne Przedsięwzięcie podpisało obecnie wzajemnie powiązane wieloletnie umowy o udzielenie dotacji i umowy dotyczące zamówień publicznych na rzecz wdrożenia 39 % programu Wspólnego Przedsięwzięcia w zakresie badań naukowych i innowacji, zgodnie z wieloletnim programem prac Wspólnego Przedsięwzięcia.
7. odnotowuje, że z wynoszącej 350 000 000 EUR kwoty wkładów, które mieli wnieść członkowie z branży na rzecz działań operacyjnych i kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia do końca 2017 r., tj. po czterech miesiącach od momentu, gdy Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło realizację pierwszych projektów w ramach programu „Horyzont 2020”, członkowie z branży zgłosili wkłady niepieniężne na rzecz działań operacyjnych w wysokości 34 900 000 EUR, z czego poświadczono już wkłady w wysokości 3 000 000 EUR; zauważa, że Rada Zarządzająca zatwierdziła wkłady pieniężne na rzecz kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia w wysokości 4 900 000 EUR;
8. ubolewa, że do dnia 31 stycznia 2018 r. żaden z pozostałych członków nie był w stanie uzyskać poświadczenia kosztów związanych z wkładami rzeczowymi o charakterze operacyjnym (IKOP) i wkładami rzeczowymi na inne rodzaje działalności (IKAA) za 2017 r.; zauważa, że szacunkowe IKOP za 2017 r. wyniosły 21 300 000 EUR, co stanowi pozytywną tendencję zgodną z normalną krzywą S zarządzania programem; jest zadowolony, że zadeklarowana do końca 2017 r. przez pozostałych członków skumulowana kwota IKAA wyniosła 130 000 000 EUR, co przekracza minimalną kwotę 120 000 000 EUR ustanowioną zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia;
9. odnotowuje, że do końca 2017 r. łączna kwota wkładów ze strony członków z branży wyniosła 169 800 000 EUR, zaś kwota wkładów pieniężnych ze strony Unii wyniosła 83 200 000 EUR;
10. zauważa, że w 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie podpisało 17 umów o udzielenie dotacji w wyniku zaproszeń do składania wniosków z 2017 r., a wartość działań w zakresie badań naukowych i innowacji w związku z tymi zaproszeniami wyniosła 110 900 000 EUR, która to kwota będzie współfinansowana przez Wspólne Przedsięwzięcie maksymalnie do wysokości 60 100 000 EUR;
11. zauważa ponadto, że członkowie założyciele inni niż Unia i członkowie stowarzyszeni zgodzili się ograniczyć swój wniosek o współfinansowanie do 44,44 % całkowitych kosztów projektu, co stanowi najniższą ogólną wartość dla programu „Horyzont 2020”; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w zaproszeniu do składania wniosków na 2017 r. wzięło udział 120 MŚP, a 50 małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) zostało zakwalifikowanych do finansowania (25 %);

Wyniki

12. z zadowoleniem przyjmuje rozwiązanie kwestii braku ustalonych kluczowych wskaźników efektywności w ramach programu „Horyzont 2020”; ubolewa, że informacje na temat trzeciego zestawu tych wskaźników nie są jeszcze dostępne z uwagi na charakter projektów; zauważa, że eksperci apelują o dalsze działania i analizy w zakresie monitorowania, z wyraźnym rozróżnieniem między faktycznie osiągniętymi kluczowymi wskaźnikami efektywności na koniec każdego roku a przewidywanymi kluczowymi wskaźnikami efektywności;
13. zauważa, że wskaźnik kosztów zarządzania (budżet administracyjny/operacyjny) utrzymuje się poniżej 5 %, co wskazuje na nierozbudowaną i efektywną strukturę organizacyjną Wspólnego Przedsięwzięcia;

14. z zaniepokojeniem odnotowuje wartość pośrednią efektu dźwigni wynoszącą 0,9 na koniec 2016 r.; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do podjęcia kroków w celu osiągnięcia zamierzonego efektu dźwigni w całym okresie 2014–2020 w wysokości 1,18;
15. zauważa, że według ekspertów Wspólne Przedsięwzięcie już przyczyniło się do stworzenia ciągłości i wspólnej wizji badań naukowych w dziedzinie kolei w obrębie społeczności kolejowej; przyjmuje z zadowoleniem, że ponadto Wspólne Przedsięwzięcie przyczyniło się do budowy zaufania między podmiotami, które w innym przypadku nie miałyby możliwości dzielenia się pomysłami i nie łączyłyby ich wspólne interesy poza sytuacją handlową; zauważa, że z czasem należy wzmocnić obecność operatorów kolejowych we Wspólnym Przedsięwzięciu;
16. zwraca uwagę na opinię ekspertów, że istnieje pewne niebezpieczeństwo uznania Wspólnego Przedsięwzięcia za „zamknięty klub”, częściowo ze względów historycznych, które tkwią w świadomości ludzi; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zajęcia się tą kwestią, aby osiągnąć postępy i budować zaufanie, zwłaszcza w drodze otwartych procedur wyboru przyszłych tematów innowacji i nowych partnerów;

Wybór i rekrutacja pracowników

17. odnotowuje, że w 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zatrudniło siedmiu pracowników zgodnie z planem zatrudnienia: urzędnika ds. prawnych, asystenta administracyjnego i finansowego, urzędnika ds. operacji i dotacji oraz czterech kierowników programu;
18. odnotowuje, że na koniec 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zatrudniało 20 pracowników, przy czym w planie zatrudnienia przewidziano 23 pracowników;

Kontrola wewnętrzna

19. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie ustanowiło wiarygodne procedury kontroli ex ante opierające się na przeglądzie dokumentacji finansowej i operacyjnej oraz że Wspólna Służba Audytu Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Badań Naukowych i Innowacji („Wspólna Służba Audytu”) odpowiada za kontrolę ex post wniosków o zwrot kosztów projektów w ramach programu „Horyzont 2020”; zauważa ponadto, że na koniec 2017 r. wykazano, iż najważniejsze standardy kontroli wewnętrznej zostały w dużej mierze wdrożone, a do wykonania pozostały niektóre działania; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie, aby poinformowało organ udzielający absolutorium o wykonaniu tych działań;
20. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Wspólne Przedsięwzięcie jest gotowe spróbować w 2018 r. uprościć procedury administracyjne przez wdrożenie pilotażowej dotacji ryczałtowej w ograniczonych ramach kontroli programu;
21. odnotowuje, że według Trybunału Obrachunkowego („Trybunału”) poziom błędów resztowych w programie „Horyzont 2020” był poniżej progu istotności i wyniósł 1,44 %, chociaż oczekuje się jego wzrostu do około 2,24 % po uwzględnieniu projektów sprawozdań z audytu;
22. zauważa, że w przypadku kontroli ex post przeprowadzonych w 2017 r. reprezentatywna próba Wspólnego Przedsięwzięcia składała się z 15 udziałów odpowiadających kwocie 1 300 000 EUR pod względem zatwierdzonego współfinansowania Wspólnego Przedsięwzięcia; ubolewa, że nie podano konkretnego poziomu błędów w odniesieniu do audytów przeprowadzonych na reprezentatywnej próbie Wspólnego Przedsięwzięcia;
23. odnotowuje fakt, że Służba Audytu Wewnętrznego pełni funkcję audytora wewnętrznego Wspólnego Przedsięwzięcia i w związku z tym podlega pośrednio Radzie Zarządzającej i dyrektorowi wykonawczemu; zauważa, że w ramach pierwszej wizyty kontrolnej stworzono profil ryzyka Wspólnego Przedsięwzięcia w celu ustanowienia trzyletniego planu prac audytu wewnętrznego; zauważa, że w czerwcu 2017 r. przedstawiono strategiczny plan audytu wewnętrznego Służby Audytu Wewnętrznego na lata 2017–2019 i że będzie on poddawany corocznemu przeglądowi;
24. zauważa, że w 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Technologii Ogniw Paliwowych i Technologii Wodorowych 2, wspólnie z Wspólną Służbą Audytu, rozpoczęło pierwszą kontrolę ex post wybranej losowo próby okresowych zestawień poniesionych wydatków w ramach programu „Horyzont 2020”; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie, aby poinformowało organ udzielający absolutorium o wynikach audytu;
25. z żalem zauważa, że na koniec 2017 r. nie ukończono jeszcze modyfikacji wspólnych narzędzi Komisji służących do zarządzania dotacjami w ramach programu „Horyzont 2020” i monitorowania, niezbędnych do przetwarzania wkładów niepieniężnych Wspólnego Przedsięwzięcia; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie, aby poinformowało organ udzielający absolutorium o rozwoju sytuacji w tym zakresie;

26. odnotowuje przeprowadzoną przez Komisję ocenę śródkresową działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont 2020” obejmującej lata 2014–2016; zauważa, że w czerwcu 2018 r. Rada Zarządzająca przygotowała i przyjęła plan działania; zauważa, że niektóre działania już rozpoczęto, i bierze pod uwagę, że nie wszystkie zalecenia zostaną uwzględnione w obecnym ramowym programie finansowym;

Zamówienia i dotacje na składniki operacyjne

27. zauważa, że w zorganizowanym przez Wspólne Przedsięwzięcie przetargu otwartym dotyczącym zamówienia na usługi w zakresie komunikacji i organizacji imprez, którego szacowany budżet wynosił 1 200 000 EUR na okres 4 lat, odnotowano szereg niedociągnięć jakościowych; zauważa, że według odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia postanowiło ono nie wprowadzać minimalnej zdolności finansowej, aby nie zniechęcać MŚP do udziału w zaproszeniu do składania ofert;

Inne kwestie

28. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Wspólne Przedsięwzięcie opracowało własną strategię i plan działania w zakresie zwalczania nadużyć finansowych jako środek zaradczy w świetle głównych uwag Trybunału w związku z absolutorium za 2016 r.;
29. zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie przyjęło przepisy dotyczące konfliktu interesów w odniesieniu do swoich członków, organów, personelu i oddelegowanego personelu, a także członków Rady Zarządzającej, oraz wdrożyło dostosowaną do potrzeb strategię zwalczania nadużyć finansowych, uzupełniającą strategię programu „Horyzont 2020”, włącznie z oceną ryzyka i możliwości;
30. podkreśla znaczenie współpracy między Wspólnym Przedsięwzięciem a Europejską Agencją Kolejową (ERA); z zadowoleniem przyjmuje udział ERA w posiedzeniach Rady Zarządzającej Wspólnego Przedsięwzięcia i w grupach, które opracowały wieloletni plan działania; zauważa ponadto, że Wspólne Przedsięwzięcie oceniło wnioski dotyczące badań naukowych i innowacji pochodzący z ERA, aby uniknąć nakładania się działań.
31. z zadowoleniem przyjmuje synergie Wspólnego Przedsięwzięcia z innymi programami i funduszami unijnymi, np. z projektem pilotażowym Parlamentu Europejskiego „Schody ku doskonałości”, oraz z zadowoleniem przyjmuje współpracę w ramach innych istotnych projektów, takich jak projekt SESAR lub projekt Rail Baltica;
32. z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte w celu zwiększenia widoczności Wspólnego Przedsięwzięcia w internecie; odnotowuje przebudowę strony internetowej, wprowadzenie dwumiesięcznego biuletynu, wzrost liczby odwiedzających, osób obserwujących media społecznościowe i relacji prasowych;
33. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Wspólne Przedsięwzięcie wdrożyło dostosowaną do potrzeb strategię zwalczania nadużyć finansowych uzupełniającą strategię „Horyzont 2020”, włącznie z oceną ryzyka i możliwości.
-